

ПРВ ПРИВАТЕН УНИВЕРЗИТЕТ - ФОН СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ

**за работата на ректорот на
„ФОН“ УНИВЕРЗИТЕТОТ СКОПЈЕ**

за учебна 2017/18 година

Проф. д-р Нано Ружин

Скопје, ноеври 2018 година

СОДРЖИНА

- 1.   ВОВЕД**

- 2.   РАБОТАТА НА СЕНАТОТ, РЕКТОРСКАТА УПРАВА И ПОСТОЈНИТЕ КОМИСИИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ**
  - 2.1   Работата на Сенатот
  - 2.2   Работа на Ректорската управа
  - 2.3   Постојани комисии

- 3.   УПИС НА СТУДЕНТИ**

- 4.   НАСТАВНО НАУЧЕН И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР**
  - 4.1   Наставен и соработнички кадар
  - 4.2   Покриеност на наставните предмети со наставници

- 5.   НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**
  - 5.1   Реализација на наставата по студиски програми на додипломски и посдипломски студии
  - 5.2   Форми на наставно-образовниот процес и методи на проверка на знаењето

- 6.   НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА**

- 7.   НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА И ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ**
  - 7.1   Издавачка дејност и покриеност на студиските програми со учебници и учебни помагала
  - 7.2   Учество на конференции, научни собири и семинари во школска 2017/18 година

- ЗАКЛУЧОК**

1. В О В Е Д

Врз основа на член 99 од Законот за високо образование, според кој ректорот е должен еднаш во годината да поднесува извештај за својата работа и за работата на универзитетот, ректорот на Првиот приватен универзитет ФОН – Скопје (во понатамошниот текст Универзитетот ФОН или Универзитетот) поднесува Извештај за својата работа и за работата на Универзитетот ФОН за академската 2017/2018 година до Сенатот, Управниот одбор (согласно чл. 106 став 1) и основачот.

Со Извештајот на ректорот се врши процена на нивото на реализација на сите релеватни активности на Универзитетот, со цел:

- да се претстави краток и содржаен преглед на наставно-образовниот процес и научно-истражувачката работа во Универзитетот; и
- да се даде оценка за успешноста на работата на ректорот како огран на раководење на Универзитетот со прифаќање или неприфаќање на овој извештај од страна на Сенатот на универзитетот.

Со нормативните акти на Универзитетот, а согласно Законот за високото образование, јасно се прецизирани надлежностите на ректорот во процесот на управување и функционирање на Универзитетот. Ректорот ја обезбедува организацијата на работата на Универзитетот преку координација на активностите на органите и телата на факултетите, дава повратни информации за степенот на реализација на поодделни задачи и одговорности на Сенатот, Управниот одбор и основачот. Во овој процес клучна е улогата на ректорот кој ја насочува, координира и следи реализацијата при извршувањето на поставените цели и задачи на Универзитетот во целина и посебно на секој факултет во состав на Универзитетот, а за што е одговорен пред Сенатот, Управниот одбор и основачот.

Универзитетот прави силни и конкретни чекори во насока на подобра организација и поголема одговорност на нејзините органи во управувањето и реализацијата на наставно-образовниот и научно-истражувачкиот процес. Конкретно, воспоставени се процедури и механизми кои овозможуваат следење и контрола на реализацијата на поставените цели и задачи преку:

- изработка на програма за работа и поднесување извештај за степенот на нејзината реализација;
- изработка на годишен извештај за работа на деканите на факултетите во состав на Универзитетот;
- континуирано следење на реализацијата на наставно-образовниот процес и на постигнатиот успех на студентите, со што е воспоставен соодветен систем на информирање и координирање на активностите на ниво на Универзитетот.

2. РАБОТАТА НА СЕНАТОТ, РЕКТОРСКАТА УПРАВА И ПОСТОЈНИТЕ КОМИСИИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Универзитетот ФОН функционира петнаесет години, при што се стреми кон континуирано остварување на повисоки развојни цели и тој процес е постојана грижа на сите негови наставници и соработници. Овој процес во себе инкорпорира континуирани промени во сите сегменти на организацијата и работењето на Универзитетот, и тоа:

- постојана грижа за постојните студиски и предметни програми на додипломските студии;
- добиена е петгодишна акредитација за отпочнување со нови наставни програми на првиот и вториот циклус на студии на сите факултети во составот на ФОН Универзитетот Скопје којашто почна да се реализира од академската 2017/2018 година (исклучок од ова е Факултетот за правни науки кој работи според добиената акредитација од 2015 година);
- направени се значајни подобрувања во техничкото опремување на Универзитетот, како во однос на изградбата на современа зградата на студенскиот дом во состав на Универзитетот ФОН, така и во набавката на современа компјутерска и информациска опрема;
- континуирано се следи организацијата на наставата и вежбите, како и изведувањето на испитите преку доследно почитување на распоредите;
- иновирање на сајтот на ФОН универзитетот на којшто студентите можат да се информираат за студиските и предметните програми, распоредите за наставата и вежбите, како и за континуираната проверка на знаењата и информации за основната и дополнителната литература;
- изработена е и усвоена стратегија за развојот на соработката меѓу ФОН Универзитетот и стопанството во повеќе сегменти преку проектот „Фабрика на знаење“ и други проекти, а врз основа на заедничката потреба и интерес за оваа соработка.

Во наредниот период ќе се интензивира процесот на промени во насока на што побрзо и поуспешно остварување на дефинираните стратегиски правци на развојот на Универзитетот.

Преземените активности и значајните реформи коишто се спроведени во ФОН Универзитетот во изминатиот период, имаат позитивно влијание врз подобрувањето на квалитетот и обликувањето на наставните планови и програми на додипломските и последипломските студии на сите факулти во состав на ФОН Универзитетот.

Ваквата состојба претставува добра и сигурна основа врз која може да се потпре идниот развој на Универзитетот.

2.1. Работа на Сенатот на Универзитетот

Сенатот на Универзитетот како негов највисок орган, согласно Законот за високото образование и Статутот на Универзитетот ФОН во учебната 2017/2018 година одржа 10 седници со кои раководеше ректорот на Универзитетот проф. д-р Нано Ружин. Според одредбите од новиот Закон за високо образование, кој стапи во сила на 16 мај 2018 година, ректорот нема право да раководи со Сенатот на Универзитетот, поради што беше избран претседател на Сенатот од редот на членовите на истиот.

Сенатот на универзитетот во академската 2017/2018 година на своите седници во редовна временска динамика разгледуваше точки согласно неговите надлежности поврзани

со тековните потребите за работењето на Универзитетот и потребите за континуирано одржување на наставно-образовниот процес и административните обврски согласно законите и актите според кои се раководи во својата работа.

Работата на Сенатот на Универзитетот се одвиваше во врска со:

- извршување на обврските за избор во звања на редовен професор;
- усвојување Правилник за Одбор за доверба и односи со јавноста;
- усвојување Одлука со која проф. д-р Нано Ружин се предлага за дописен член на МАНУ;

МАНУ;

- разледување на Предлог - законот за високо образование;

- давање мислења и заземање ставови во врска со актите и одлуките што согласно регулативата се носат на ниво на универзитет;

- доделување звање почесен професор (profesor honoris causa) на нобеловката Вадит

Бушамауи;

- донесување акти и одлуки што се потребни согласно регулативата на усвоениот нов

Закон за високо образование;

- доделено и врачено звање почесен професор (profesor honoris causa) на ФОН

Универзитетот Скопје на естрадниот уметник Влатко Стефановски.

- донесување Правилник за ЕКТС согласно новиот Закон за високо образование;

- донесување Правилник за студирање согласно новиот Закон за високо образование;

- донесување Статут на Универзитетот ФОН согласно новиот Закон за високо образование;

- редовно информирање за работата и одлуките на ректорската управа; и

- други прашања.

Седниците на Сенатот редовно се одржуваа со присуство на повеќе од 2/3 од членовите на Сенат, а најчесто во полн состав.

2.2 Работата на ректорската управа

Ректорската управа во академската 2017/2018 година одржа 16 седници со кои раководеше ректорот на Универзитетот проф. д-р Нано Ружин. Со стапувањето на сила на новиот Закон за високо образование и новиот Статут на ФОН Универзитетот, ректорот раководи само со седниците на ректорската управа и за своето работење поднесува извештај на Сенатот, Управниот одбор и основачот.

Ректорската управа во академската 2017/2018 година на своите седници во редовна временска динамика разгледуваше точки согласно неговите надлежности поврзани со тековните потребите за работењето на Универзитетот и потребите за континуирано одржување на наставно-образовниот процес. Ректорската управа покрај редовните седници одржуваше и неформални седници каде што оперативно се координираше работата на ректорот со деканите на факултетите.

Работата на Ректорската управа се одвиваше во врска со:

- анализа на уписот во првиот циклус на студии на ФОН Универзитетот;
- анализа на кампањата за упис на 150 Мастерски;
- дискусија во врска со реализацијата на наставата во зимскиот семестар во академската 2017/18 година;
- формирање комисија за подготовка на студиски програми за трет циклус студии;

- дефинирање на идните проекции за одвивањето на активностите на ФОН Универзитет;
- подготовки за упис на странски студенти – забелешки, предлози и изготвување насоки;
- подготовка и комплетирање на досијеата на професорите кандидати за добивање акредитации за ментори на докторски студии;
- разгледување на заедничка методолошка постапка на ниво на ФОН Универзитет при изработка на студиски програми за трет циклус студии;
- определување на диференцијални испити за кандидатите кои запишуваат 2 циклус студии, а имаат завршено сродни, но несоодветни додипломски студии;
- утврдување листа на изборни универзитетски предмети за втор циклус студии и усогласување на наставата;
- усвојување на извештај за реализиран студиски престој на студенти на Универзитетот ФОН на првите 500 рангирани универзитети согласно Шангајската листа за 2016/2017 година (член 100 став 5 од Закон за високото образование);
- усвојување на извештајот за реализација на 3% академска мобилност годишно на професори на Универзитетот ФОН на првите 500 рангирани универзитети согласно Шангајската листа за 2016/2017 година (член 100 став 7 од Закон за високото образование);
- усвојување на програма за работа на центарот за кариерен развој за 2017/2018;
- разгледување на Извештајот од комисијата за самоевалуација за студентските анкетни прашалници на ФОН Универзитет за академската 2016/17 година;
- дискусија во врска со реализацијата на практичната настава;
- информација во врска со дискусијата на Интеруниверзитетската конференција за новиот предлог закон за високо образование;
- дискусија во врска со реализацијата на наставата на втор циклус студии и преземање на конкретни активности за унапредување на наставата во вториот циклус;
- предлагање на кандидат за избор на дописен член на МАНУ;
- известување за решенијата за акредитација и решенијата за отпочнување со работа за елаборатите за втор циклус студии добиени од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование и Министерството за образование и наука;
- осврт на работењето на Универзитетот ФОН и на Ректорската управа во календарската 2017 година;
- разгледување на проекти за следната календарска година;
- дискусија во врска со Предлог-законот за високо образование;
- дискусија во врска со прославата за 15 години ФОН Универзитет и усвојување на Програма за прославување на 15 годишнината од основањето на Универзитетот ФОН Скопје;
- изработка на мурали во соработка со странските амбасади;

- дискусија во врска со почетокот на летниот семестар (визитинг наставници, распределба на настава, изборни универзитетски предмети од група 2);
- усвојување на Програма во врска со гостувањето на нобеловката Вадит Бушамауи;
- информација за потпишани меѓународни договори;
- утврдување на акционен план за реализација на тригодишниот Извештајот за самоевалуација на факултетите и ФОН Универзитет Скопје;
- разгледување и усвојување на Проектот „Фабрика на знаење“;
- информација во врска со меѓународните универзитетски соработки на ФОН Универзитет;
- усвојување на Програма за уписната политика за новата укадемска 2018/19 година;
- разгледување на предлог Правилници, акти и одлуки што ги усвојува Сенатот на Универзитетот согласно новиот Закон за високо образование; и
- други прашања.

2.3 Работа на постојните комисии

2.3.1 Работата на Централната комисијата за самоевалуација на ниво на Универзитетот ФОН

Во рамките на своите надлежности Централната комисијата за самоевалуација ја извршуваше својата работа навремено и квалитетно, согласно ЗВО и актите на ФОН. Самоевалуацијата по факултети ја координираше Централната комисија и тоа на две нивоа. Прво, преку спроведување на анкета на студентите на крајот на секој семестар, и сумирање на резултатите од двете спроведени анкети на годишно ниво, и второ, преку изготвување на тригодишен извештај за самоевалуација на ниво на секој факултет и на ниво на ФОН Универзитет во целина. Резултатите од Анкетираните 2.469 студенти по извршената анализа беа јавно објавени, така што е постигната многу висока просечна оценка од 4,76 на ниво на ФОН Универзитетот. (Види табела 1).

Табела 1. Просечна оценка на студентите на ниво на факултети за реализација на предавањата и вежбите и на ниво на ФОН Универзитет Скопје

Име и презиме	Просечна оценка
Факултет за економски науки	4,77
Факултет за информатички и комуникациски технологии	4,89
Факултетот за архитектура	4,60
Факултет за политички науки и дипломатија	4,60
Факултет за спортски менаџмент	4,92
Факултет за правни науки	4,89

Факултет за детективи	4,85
Факултет за дизај и мултимедија	4,70
Факултет за странски јазици	4,81
Просечна оценка на ФОН Универзитетот Скопје	4,76

2.3 Работа на комисиите за ЕКТС и признавање испити

Централната комисијата за ЕКТС (признавање испити) по усвојувањето на новиот ЗВО го подготви новиот Правилникот за ЕКТС на ФОН Универзитет Скопје, кој беше усвоен од страна на Сенатот на Универзитетот. Со него се предвидува Комисијата за ЕКТС на ниво на факултети истовремено да има и дополнителни обврски, односно истата да преставува и комисија за признавање испити и кредити на студентите. Покрај оваа новина се предвидува во наредната академска година 2019/2020 година ФОН Универзитетот целосно да го имплементира Европскиот кредит трансфер систем.

Комисиите за ЕКТС на ниво на факултети редовно ги извршуваа своите утврдени работни задачи и со тоа овозможува редовен проток и упис на студентите, кои како трансферни студенти се запишуваа на студии на факултетите во состав на нашиот Универзитет.

3. УПИС НА СТУДЕНТИ ВО ПРВ И ВТОР ЦИКЛУС

ФОН Универзитет Скопје во последните три академски години на полето на уписната политика покажа одлични резултати за што сведочат и следните податоци.

	2015/16	2016/17	2017/18
Прв циклус	403	675	755
Втор циклус	387	333	316
	1.062	1.008	1.071

Во учебната 2017/2018 година, што е предмет на анализа вкупниот број на студенти што се запишани на ФОН Универзитетот во I циклус на студии изнесува 755 студент, а во II циклус на студии изнесува 316 студенти, или вкупно 1.071 студент. Види табела 2 и 3, каде се дадени податоци по факултети за првиот и вториот циклус.

Табела 2. Број на запишани студенти во првиот циклус на школската 2017/2018 година

ФАКУЛТЕТ	вонредни	редовни	вкупно
Архитектонски факултет	1	51	52
Факултет за информатика	5	45	50
Факултет за странски јазици	0	38	38
Факултет за политички науки и дипломатија	0	37	37

Факултет за правни науки	7	231	238
Факултет за спортски менаџмент	0	21	21
Факултет за детективи и безбедност	8	114	122
Факултет за дизајн и мултимедија	0	58	58
Факултет за економски науки	6	133	139
ВКУПНО	27	728	755

Табела 3. Број на запишани студенти во вториот циклус на школската 2017/2018 година

ФАКУЛТЕТ	НАСОКА	Скопје		Вкупно	По насоки	По факултет
		Алб	Мак			
Архитектонски факултет	Втор циклус - Архитектура	0	20	20	22	23
	Втор циклус - Архитектонско проектирање	0	2	2		
	Магистерски студии на Архитектура	0	1	1		
Факултет за детективи и безбедност	Втор циклус на безбедност	2	26	28	28	43
	Магистерски студии на безбедност	1	14	15	15	
Факултет за дизајн и мултимедија	Втор циклус дизајн и мултимедија, област Графички дизајн	0	3	3	11	15
	Втор циклус дизајн и мултимедија, област Моден дизајн	0	5	5		
	Втор циклус дизајн и мултимедија, област Мултимедија	0	3	3		
	Магистерски студии на дизајн и мултимедија, област Моден дизајн	0	1	1		
	Магистерски студии на дизајн и мултимедија, област Мултимедија	0	3	3		
Факултет за економски науки	Втор циклус - Бизнис менаџмент	12	12	24	62	116
	Втор циклус - Маркетинг	5	21	26		
	Втор циклус - Финансиски и банкарски менаџмент	2	10	12		
	Магистерски студии по бизнис менаџмент	9	14	23	54	
	Магистерски студии по маркетинг	0	10	10		
	Магистерски студии по финансии - Банкарско-монетарен модул	3	12	15		
	Магистерски студии по финансии - Модул Меѓународни финансии	1	5	6		
Факултет за информатика	Втор циклус - компјутерско инженерство	0	3	3	12	
	Втор циклус - бизнис информатика	0	5	5		
	Втор циклус - информатичко образование	0	2	2		
	Втор циклус - софтверско инженерство	0	2	2		

	Магистерски студии на бизнис информатика	0	6	6		
	Магистерски студии на Информатика - Модул: Компјутерско инженерство	0	4	4		
	Магистерски студии на Информатика - Модул: Софтверско инженерство	0	5	5	15	27
Факултет за политички науки и дипломатија	Втор циклус - Политички науки и дипломатија - Модул: Внатрешна политика	1	2	3		
	Втор циклус - Политички науки и дипломатија - Модул: Меѓународна политика и дипломатија	4	4	8	11	
	Магистерски студии - Политички науки и дипломатија - Модул: Внатрешна политика	1	4	5		
	Магистерски студии - Политички науки и дипломатија - Модул: Меѓународна политика и дипломатија	0	7	7	12	23
Факултет за правни науки	Втор циклус - Бизнис право	0	2	2		
	Втор циклус - Меѓународно право и право на ЕУ	0	1	1		
	Втор циклус на Правосудство - Модул: Граѓанско право	8	4	12		
	Втор циклус на Правосудство - Модул: Казнено право	14	16	30	45	
	Магистерски студии на бизнис право	0	1	1		
	Магистерски студии на Правосудство - Модул: Граѓанско право	0	1	1		
	Магистерски студии на Правосудство - Модул: Казнено право	3	5	8	10	55
Факултет за спортски менаџмент	Магистерски студии - Спорт и спортски менаџмент - Модул: Спортски менаџмент	0	2	2		
	Магистерски студии - Спорт и спортски менаџмент - Модул: Спорт и физичко образование	0	3	3	5	5
Факултет за странски јазици	Магистерски студии на меѓународен бизнис	0	6	6		
	Магистерски студии на применета лингвистика (англиски јазик)	0	3	3	9	9
Вкупно		66	250	316	316	316

4. НАСТАВНО-НАУЧЕН И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР

4.1. Наставен и соработнички кадар

ФОН Универзитетот во учебната 2017/2018 својата наставо-образова дејност ја извршува со вкупно 90 вработени во редовен работен однос од кои што: наставен кадар наставници 77 лица, и тоа 16 редовни професори, 26 вонредни професори, 26 доценти, 3 виши лектори, 3 лектори и 13 асистенти. Види табела 4.

Во наставно образовниот процес беа вклучени и 14 визитинг наставници од други универзитети. Наставата се изведуваше на македонски јазик на сите девет факултети, а на албански јазик на Факултетот за економски науки, Факултетот за правни науки, Факултетот за политички науки и дипломатија и Факултетот за детективи и безбедност.

Всушност, 104 наставници и соработници ја покриваа наставата на 18 акредитирани програми на првиот циклус на студии и 38 акредитирани програми на вториот циклус на студии.

Табела 4. Наставници и соработници со полно работно време според возраст

Факултети	Редовни професори	Вонредни професори	Доценти	Виш лектор и лектор	Сооработник	Вкупно
Архитектонски факултет	1	3	3		3	10
Факултет за информатика	2	1	3		2	8
Факултет за странски јазици	1	1	2	3+3		10
Факултет за политички науки и дипломатија	2	5	3		2	12
Факултет за правни науки	5	5	3		2	15
Факултет за спортски менаџмент						
Факултет за детективи и безбедност	2	2	2		1	7
Факултет за дизајн и мултимедија		4	6		1	11
Факултет за економски науки	3	5	4		2	14
ВКУПНО	16	26	26	6	13	90

ФОН Универзитетот Скопје во анализираната академска година функционираше ефикасно, така што внатрешната координација се одвиваше без проблеми меѓу факултетите и истата ја управуваше ректорот преку ректорската управа и непосредно со деканите на дневна основа.

Во поглед на кадровската политика – предвидено е стручно усовршување на академскиот кадар, престои на наставниот кадар на странски универзитети и сл. Едновремено Универзитетот ги поддржува соработниците во нивните пост-дипломски студии и сите други облици на доусовршување.

Секој предметен наставник е задолжен тековно да врши соодветни промени и усовршувања на предметната програма, согласно со достигнувањата во развојот на научната мисла и да ги инкорпорира новите сознанија и научни дострели во содржината на научната дисциплина.

На почетокот од секоја академска година наставниците имаат обврска да ја достават содржината на иновираната предметната програма со нејзин краток опис, и да приложат список на основна, односно задолжителна и дополнителна литература за учење.

Во поглед на планираните и реализираните активности – може слободно да кажеме дека целокупната наставно-образовна активност е реализирана според планот.

Факултетите располагаат со одлични услови за работа во поглед на задоволување на сите дидактички стандарди за остварување на првиот и вториот циклус на студии.

Постојната структура на наставничкиот кадар овозможува квалитетна реализација на наставата на сите факултети во составот на ФОН Универзитетот. Постои потреба за перманентната грижа на ФОН Универзитетот за научно усовршување на асистентите, како и вработување на нови професори кои во досегашната нивна пракса се потврдиле како одлични научници и наставници. Тоа особено се однесува на професорскиот кадар за определени специјализирани студиски програми.

Наставата на последипломските студии на сите акредитирани програми се покрива од вработените наставници на Универзитетот и еден мал дел со визитинг професорите.

4.2. Покриеност на наставните предмети со наставници

Анализата во однос на покриеноста на наставните дисциплини со наставен кадар покажува дека на Универзитетот има ангажирано 104 наставници и соработници од кои 90 во редовен работен однос и 14 визитинг професори.

Што се однесува до ангажираноста на наставниците во наставно-образовниот процес, може да се заклучи дека поголем дел од наставниците се ангажирани на 7 или 8 наставни дисциплини на матичниот факултет или на другите факултети во составот на ФОН Универзитетот, при што доаѓа до израз рамномерната оптовареност на наставниот кадар со работни обврски.

Всушност, доминантно предметите се покриени од професори редовно вработени на Универзитетот, со исклучок на 14 наставници ангажирани за настава од други универзитети. Со одлуки на ННС на факултетите, наставните дисциплини каде што нема доволно соработници, се ангажираат наставниците на предметот да ги реализираат и вежбите.

Што се однесува до соодветноста на научната област на наставните дисциплини застапени на студиските програми на Универзитетот со научната област во која е стекнат докторатот на предметниот наставник, може да се констатира дека 100% наставните предмети се соодветно пополнети, односно со соодветна област за предметот што го предаваат.

Наспроти поволната положба на Универзитетот во однос на покриеноста на наставните дисциплини со наставници, евидентен е дефицит на соработници за наставата

на македонски јазик, како и соодветен дефицит од наставен и соработнички кадар со полно работно време за наставата на албански јазик.

Административно-техничкиот персонал при ФОН Универзитетот овозможува нормално и континуирано извршување на активностите во функција на реализирање на наставно-образовниот процес.

5. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

5.1. Реализација на наставата по студиски програми на додипломски и постдипломски студии

Универзитетот според добиените акредитации има право да организира настава на 18 акредитирани програми на првиот циклус на студии и 38 акредитирани програми на вториот циклус на студии.

Универзитетот во учебната 2017/2018 година на додипломските студии организираше настава на македонски јазик на сите девет факултети и албански јазик и настава на четири факултети претходно споменати. Наставата на специјалистички и магистерски студии на македонски јазик се одвиваше според однапред дефиниран распоред за настава во работните денови и во сабота, додека наставата на специјалистички и магистерски студии на албански јазик се одвиваше менторски.

Целта на овие студии е едуцирање на стручни кадри од различни области, при што, низ акредитираните студиските програми е воспоставена врска меѓу дисциплините што нудат основни знаења, од една страна, и стручни знаења и специјализирани знаења, коишто го дефинираат конкретниот профил на едуцираниот кадар, од друга страна.

Во тој контекст, при креирањето и реализацијата на студиските програми, исто така е водено сметка за потребите на стопанството на Република Македонија и неговата абсорпциска моќ.

Универзитетот ФОН во учебната 2017/2018 година организираше настава на македонски јазик во Скопје, Струмица и Струга и на албански јазик во Скопје и Струга.

Низ содржините на додипломските студии се опфатени, помалку или повеќе, во зависност од насоката, теоретските и стручните проблеми од научните области за што е добиена акредитација. Во оваа смисла, кај определени наставни предмети се акцентира потребата од практично стекнување на знаења за работењето на деловните субјекти и за функционирањето на поодделните сегменти на стопанството и општеството во целина, а со цел нивна поголема ефикасност како претпоставка за зголемена ефикасност на целиот општествено економски и политички систем.

Целта на постдипломските студии е едуцирање на стручни кадри од различни области, при што, со помош на студиските програми, е воспоставен спој меѓу дисциплините коишто нудат стручни и специјализирани знаења.

Концептот на вториот циклус на студии недвосмислено упатува на тоа дека ФОН Универзитетот континуирано ги следи промените во општествено-економскиот систем и севкупниот амбиент во земјата, давајќи на тој начин значаен придонес во процесите на трансформација и раст на македонската економија.

Целта на акредитираните студиски програми што се реализираат на ФОН Универзитетот е да оспособува кадар од повисоки стручни, академски и научни степени,

на посебно ниво на професионален научен и наставен квалитет, со развивање и апликација на светски и европски стандарди на стекнување, креирање и дисеминација на знаења.

Во реализацијата на студиските програми – можеме слободно да истакнеме дека планираните обврски на наставниот и асистентскиот кадар се исполнети во целост. Курсевите завршија во предвидените термини, такашто и целата академска година траеше согласно планираните активности на органите на Универзитетот и посебно на факултетите.

Исто така постои рамнотежа во поглед на планираните и реализираните студентски активности (вежби, семинарски работи, задачи). Прогресот на студентот се оценува според повеќе параметри кои се дефинирани во ЕКТС концептот.

Системот за оценување е според ЕКТС – испитот се полага преку два колоквиуми (35+35 поени), а се оценуваат и присутноста, активноста и изработените семинарски задачи (10+10+10 поени). Колоквиумите беа спроведени во предвидените колоквиумски недели согласно глобалниот распоред на академската година. Колоквиумите и испитите се спроведуваат исклучиво писмено.

Во текот на академската 2017/2018 година бројот на дипломирани студенти на прв и втор циклус е како што следува во табелата 5.

Табела 5. Дипломирани студенти на ФОН Универзитетот 2017/2018 година

	И циклус дипломирани	II Циклус специјалисти	Магистри
Факултет за економски науки	56	39	34
Факултет за правни науки	22	3	9
Факултет за политички науки и дипломатија	18	8	10
Факултетот за детективи и безбедност	35	19	19
Факултет за информатика	9	7	5
Факултет за странски јазици	12	7	
Факултет за архитектура	15		4
Факултет за дизајн и мултимедија	25	1	6
Факултет за спортски менаџмент	3		1
Вкупно	195	84	88

5.2 Форми на наставно-образовниот процес и методи на проверка на знаењето

Во реализацијата на наставно-образовниот процес на ФОН Универзитетот може да се констатира дека доминантна форма на настава имаат предавањата екс катедра, коишто партиципираат со над 50% во вкупниот наставно образовен процес. Интерактивната настава учествува со околу 30%, додека останатите форми на настава учествуваат со многу мал

процент, односно практична настава 10% и менторска настава посебно при изработката на семинари, проекти и консултации околу 10%. Анализата на потребите за реализација на наставата укажува дека промените треба да се остваруваат во насока на намалување на учеството на предавањата екс катедра и зголемување на останатите форми на настава, а особено во интерактивната настава.

При реализацијата на наставно-образовниот процес Универзитетот ФОН се користи компјутерска технологија и соодветни наставни помагала, меѓутоа тие се во значително помал обем во однос на потребите и само за определени предмети.

Методите за проверка на знаењата главно се преку писмени испити, со исклучок на предметите деловен јазик 1 и 2 (англиски) и македонски јазик на паралелката за настава на албански јазик каде што испитите се изведуваат писмено и усно. Во овој контекст може да се каже дека студентите најголем дел од испитите ги полагаат преку колоквиуми во процесот на континуирана проверка на знаењата.

Врз основа на истиот може да се констатира дека се постигнати особено поволни резултати, односно евидентиран е релативно висок процент на положени испити, и тоа за најголем дел од стручните дисциплини и за поголем дел од општообразовните и основните дисциплини.

6. НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА

Освен во сферата на наставата и едукацијата, активностите на ФОН Универзитетот се насочени и во следење на модерните европски и светски трендови кои подразбираат отвореност во комуникацијата, создавање простор за меѓународна мобилност на студентите, мобилност на наставничкиот и соработничкиот кадар преку размена во рамките на високообразовните институции, размена на студиски програми, учество во меѓународни проекти финансирани од ЕУ, организирање на заеднички симпозиуми, советувања и слични активности со други високообразовни институции како од Република Македонија, така и од Европа и пошироко. Во таа насока, ФОН Универзитетот има склучено договори за соработка со низа реномирани универзитети, факултети и институти од земјата и од странство, а покрај склучените договори, во тек се преговори за воспоставување на соработка и со други домашни и странски високообразовни установи. ФОН Универзитетот е еден од основачите на Алијансата на универзитети од Централна и Источна Европа.

Во рамките на оваа соработка се преземаат различни активности, како што се: размена на професори и студенти, студиски престои, размена на литература, организација и заедничко учество на научни собири и слично.

Во изминатиот период ФОН Универзитетот реализираше повеќе активности во соработка со стопанските субјекти. Проектот Фабрика на знаење во кој студентите добиваат и решаваат проблеми на стопанството е најзначајниот и е резултат на систематска и програмски осмислена стратегија за соработка со стопанството.

Наставниците на Факултетот за економски науки активно партиципираат во широкиот спектар активности на Сојузот на економистите на Република Македонија, Македонското здружение за маркетинг и Сојузот на статистичари на Р. Македонија. Активностите на научен, стручен и апликативен план во овие асоцијации придонесуваат и се од огромно значење за усовршување и унапредување на дејноста на Факултетот и

неговата афирмација, а во контекст на остварување на целите и задачите на оваа институција.

Универзитетот ФОН Скопје, постојано ја доградува институционалната форма за организирана и перманентна комуникација со идните дипломирани студенти преку Центарот за развој и кариера кој функционира во рамките на Универзитетот. Ова е неопходно, заради натамошна изградба на систем за континуирано образование на дипломираните студенти.

ФОН Универзитет преку Факултетот за информатика со Универзитет во Долна Горица, Црна Гора во текот на 2017/2018 учествуваше во научниот проект „Примена на фази логика во персонализираните адаптивни системи за е-учење,,.

Факултетот за правни науки направи размена на искуства при посетата на ФОН Универзитетот од страна на представници од Кароли Гашпар Универзитетот од Будимпешта предводени од проф. д-р Таро Чаба Атила (Törő Csaba Attila) деканот на правниот факултет на Кароли Универзитетот и раководител на Институтот за социолошки и интернационални студии и д-р Зорт Чаба Ковач (Zsolt Csaba Kovacs) економски директор на Универзитетот со деканот на Факултетот за правни науки.

Покрај меѓународната соработка особено битен сегмент секако претставува и соработката со пошироката заедница. Имено Факултетот за правни науки како единка на Универзитетот ФОН има склучено договори за соработка со речиси сите ресорни министерства во државата, со универзитетите во државата во чиј состав влегуваат правните факултети. Исто така Факултетот за правни науки има одлична соработка со Уставниот суд, Апелационите судови како и Основниот суд Скопје 1 и 2, Јавното обвинителство, Јавното правобранителство, приварниот и граѓанскиот сектор.

Факултетот за детективи и безбедност во академската 2017/2018 година спроведе повеќе соработки со надворешни субјекти, реализација на општествено одговорни проекти, учества/претставувања на студентите на меѓународни и државни конкурси, како и организирано јавно претставување на резултатите од образовниот процес со изложување на студентските активности и трудови.

Факултетот за дизајн и мултимедија (ФДМ) во академската 2017/2018 година спроведе повеќе соработки со надворешни субјекти, реализација на општествено одговорни проекти, учества/претставувања на студентите на меѓународни и државни конкурси, како и организирано јавно претставување на резултатите од образовниот процес со изложување на студентските дела.

- учество на меѓународниот студентски конкурс за дизајн на детска постелнина Дормео. Учествуваа дваесетина студенти на ФДМ под менторство на наставниците. Студентот Стевица Ѓорѓевски ја освои втората награда во оваа силна меѓународна конкуренција.
- учество на државниот студентски конкурс на Британската амбасада во Македонија за лого со кое се обележува 25 години соработка на Велика Британија и Македонија. Учествуваа десетина студенти на ФДМ, а студентот Ребека Влаисављевиќ ја освои првата награда. Дизајнот на нашата студентка е официјална визуелизација на 25 годишнината и е дел од официјалната комуникација на сите настани на Британската амбасада во Македонија во текот на 2018 година.
- учество на меѓународниот конкурс за студентски постер на Скопје постер на тема „Виртуелна реалност”. Учествуваа десетина студенти на ФДМ. Од пристигнати

околу 1000 плакати од целиот свет, плакатот на студентот Милош Ристоски беше избран во финалните 100, додека плакатот на студентот Анастасија Јовческа, покрај влезот во финалето, ја доби наградата за Најдобар македонски студентски плакат

- модна ревија и изложба по повод 15 години ФОН Универзитетот
  - соработка со Капитол мол за хуманитарниот проект „Креираме насмевки”, при што студентите редизајнираа чанти кои беа поставени на продажна аукција, а парите беа донирани на матуранти од СОС Детското село
  - проектот за општествена одговорност „Со слика до детска насмевка” кој се реализира од 2015 година од страна на студентите на Факултетот за дизајн и мултимедија при ФОН Универзитет. Претходните три акции беа успешно реализирани во Зоолошката градина во Скопје (2015), на детскиот оддел на Клиниката за детска онкологија во Клиничкиот центар „Мајка Тереза” Скопје (2016) и во Домот за деца без родителска грижа „11 Октомври” во Скопје (2017). Во 2018 година, под менторство на доц. м-р Милош Милосављевиќ беа изведени мурали во Детската клиника за белодробни болести во Козле, со поддршка на Шпанската амбасада.
  - соработка со Факултетот за ликовни уметности при УКИМ, и реализација на графичка работилница за печатење во просториите на Сули ан,
  - како продолжение на проектот „Со слика до детска насмевка” реализиран во 2017, на иницијатива на студентите на ФДМ, со поддршка на кадарот на ФДМ, беше реализиран проектот „Создаваме детски насмевки”, и беа реконструирани занимална и ходник во Домот, и беше организиран хуманитарен настан со активности за креативна инклузија на штитениците на домот, како и повеќе акции за обезбедување на финансиска поддршка за Домот.
  - беше реализирана Студентската годишна изложба на ФДМ во МКЦ во месец мај.
  - како дел од активностите на ФОН Универзитетот во кој учествуваат сите Факултети: проектот Фабрика на знаење. Студентите на ФДМ активно учествуваат во тимовите во кои добиваат и решаваат проблеми на стопанството. Ова резултира со систематска и програмски осмислена стратегија за соработка со стопанството.
- Во периодот од 2017/2018 год. на Факултетот, како гостин-предавач, свои предавања

одржале:

1. Весна Петрушевска
2. Снежана Богдановска
3. Иван Дургутовски

Предавањата кои што ги одржале гостите предавачи се во рамките на наставните програми на студиската година и предметната дисциплина, но претставуваат и начин за приближување на студентите со реалните состојби и потреби во дизајн областите.

Со оглед на специфичните услови во коишто работат архитектонски субјекти потешко се решаваат за контакти со универзитетите. Ова особено е потенцирано во малите архитектонски претпријатија, каде што и кадровскиот потенцијал е лимитиран, но и оптоварен со низа тековни проблеми.

ФОН Универзитетот и Архитектонскиот факултет се едни од ретките високообразовни институции во земјава кои преку проектот Фабрика на знаење изгради организирани форми на контакти, во смисла на размена на информации, идентификација на проблемите и потребите во функционирањето на архитектонските субјекти

Ориентацијата на Универзитетот ФОН, а во тие рамки и Факултетот за странски јазици (ФСЈ) го вклучува сегменот интернационализација како исклучително значаен. Како резултат на официјализирани форми на соработка со странски универзитети, за кадарот и студентската заедница на Универзитетот, вклучително и Факултетот за странски јазици се достапни можности за размена на искуства и научни сознанија, отвореност за осознавање и примена на добрите практики на полето на академското работење. Сепак, постои простор за интензивирање и продлабочување на искористеноста на оваа начелна можност. ФСЈ е отворен за партнерство со различни институции на национално, регионално и меѓународно ниво. Се поттикнува учество на ФСЈ во проекти и други заеднички потфати, стручни посети, размена на мислења и искуства. Се настојува соработката помеѓу ФСЈ и останатите факултети во рамките на универзитетот да се унапреди и подигне на уште повисоко ниво, особено во заедничка реализација на поединечни содржини наменети за студентите, но и пошироката јавност.

Факултетот за Политички науки и дипломатија заедо со Правниот факултет при ФОН Универзитетот направи размена на искуства при посетата на ФОН Универзитетот од страна на представници од Кароли Гашпар Универзитетот од Будимпешта предводени од проф. д-р Таро Чаба Атила (Törő Csaba Attila) деканот на правниот факултет на Кароли Универзитетот и раководител на Институтот за социолошки и интернационални студии и д-р Зорт Чаба Ковач (Zsolt Csaba Kovacs) економски директор на Универзитетот со деканот на Факултетот за правни науки.

Покрај меѓународната соработка особено битен сегмент секако представува и соработката со пошироката заедница. Имено Факултетот за политички науки и дипломатија како единка на Универзитетот ФОН има склучено договори за соработка со речиси сите ресорни министерства во државата, со универзитетите во државата во чиј состав влегуваат правните факултети. Исто така Факултетот за Политички науки и дипломатија има одлична соработка со приватниот и граѓанскиот сектор.

Преку проектот Фабрика на знаење студентите на Факултетот за политички науки и дипломатија активно учествуваат во решавањето на проблеми на приватниот, државниот и граѓанскиот сектор. Во академската 2017/18 преку овој проект студентите активно беа вклучени и соработуваа со Град Скопје, АД Еуролин, Рамстор и АД Витаминка. Исто така преку клиничката настава студентите и факултетот се во постојан контакт со таргетираните субјекти.

На покана на ректорот на ФОН Универзитетот престојуваше нобеловката Вадит Бушамауи, при што и беше доделено и врачено звање почесен професор (profesor honoris causa) на ФОН Универзитетот Скопје. По тој повод беше одржана посебна свечена седница на Сенатот на универзитетот, и беше организирана и јавна трибина на којашто се обрати и нобеловката Вадит Бушамауи со свој реферат, по што се разви широка дискусија.

7. НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА И ИЗДАВАЧКА ДЕЛНОСТ

7.1 Издавачка дејност и покриеност на студиските програми со учебници и учебни помагала

Во овој период Универзитетот ФОН Скопје има објавено нови или изменети и дополнети изданија на 5 учебници. Меѓутоа, во процесот на нивното публикување се присутни проблеми главно од материјално-финансиска природа. И покрај сите проблеми, сепак, ентузијазмот за пишување и издавање е присутен и перспективно се очекува да резултира со објавување на поголем број книги и учебници.

Публикациите кои се издадени во академската 2017/18 година од страна на наставниците и соработниците обработуваат специфични и недоволно истражувани теми во рамките на посочените области на истражување. Истите претставуваат и задолжителна и дополнителна литература по предметите на студиските програми на додипломски и последипломски студии на Универзитетот. Публикациите претставуваат посебен придонес во развојот на македонската наука бидејќи станува збор за области кои се многу малку обработувани и за кои речиси да нема публикувано издание.

Табела 6 дава приказ на трудови објавени во стручна периодика, како и објавени книги/ монографии. Според наведениот сумарен број може да се забележи дека станува збор за исклучително продуктивен колектив.

Табела 6. Број на публикувани трудови на академскиот кадар во учебната 2017/2018 година

	ФПН	ФА	ФПНД	ФСЈ	ФЕН	ФСМ	ФДБ	ФИ	ФДМ	ФОН
Книги (монографии)		5	4	4						
Скрипти			12							
Истражувачки статии	45	6	32	18	34					
Статии објавени во списанија	45*	6*	25*	18*	34*	1				
Истражувачки статии на конференции	19		21	4		4				
Учебници	1		4		1					
Авторизирани предавања	3		8		2					
Стручни статии		9			10					

*Истражувачки статии објавени во списанија

Во последнава години Универзитетот не пријавил ниеден научно-истражувачки проект во Министерството за образование и наука.

7.2 Учество на конференции, научни собири и семинари

Во текот на академската година бројот на учества на наставен и соработнички кадар на конференции, семинари и други научни собири со свои трудови е на задоволително ниво

бидејќи сите наставници учествувале на по најмалку 2 домашни или меѓународни научни собири и конференции:

Во Табела 7 е даден преглед на бројот на учества на наставен и соработнички кадар на конференции, семинари и други научни собири со свои трудови:

Табела 7. Вкупен број на учесници на конференции, симпозиуми, семинари во учебната 2017/2018

	ФПН		ФА		ФПНД		ФСЈ		ФЕН		ФСМ	
	Нац.	Меѓ.	Нац.	Меѓ.	Нац.	Меѓ.	Нац.	Меѓ.	Нац.	Меѓ.	Нац.	Меѓ.
Конференции		14	3	11		14	2	10		22		2
Симпозиуми				3			1		2			
Семинари/ Панели	10		3	5	10		7	7	2			
Вкупно	10	14	6	19	10	14	10	17	4	22		2

Појаснување: Нац.= Национални и Меѓ.= Меѓународни

Според бројот на наставен кадар, бројот на учества е сосема задоволителен и соодветен во најголем дел на факултетите.

7.3. Организиран научни собири

На Универзитетот ФОН во текот на академската 2017/2018 година беа организирани неколку научни конференции. Имено, Факултетот за детективи и безбедност, Факултетот за политички науки и дипломатија, Факултетот за правни науки и Факултетот за економски науки, секој посебно, организираа научни конференции по повод 15 години ФОН Универзитет. Универзитетот досега не организирал меѓународни научни конференции, меѓутоа е во сериозни припреми за преземање на овие активности.

ЗАКЛУЧОК

Изработката на Годишен извештај на ректорот на универзитетот како законска обврска за сите високообразовни институции во Република Македонија е добра можност и за анализа на состојбите и процесите на ФОН Универзитетот.

Од аспект на организацијата на работата на Универзитетот и внатрешната комуникација со деканите на факултетите, органите и телата на ФОН Универзитетот и поединечно со професорите и соработниците може да се истакне дека е остварена солидна комуникација, така што во учебна година што е предмет на анализа има постигнато забележителни резултати во сите сегменти на нејзиното функционирање.

Всушност, со реализацијата на акредитираните студиски програми сите планирани обврски на наставниот и асистентскиот кадар се исполнети во целост, така што наставно-образовниот процес заврши според годишниот план за работа. Едновремено, на високо ниво се реализираните поставени цели во сите сегменти од работењето на ФОН Универзитетот, поставени со годишната програма за работа во академската 2017/2018 година.

Имајќи ги предвид добиените сознанија, и ставајќи ги во контекст на реалните состојби и можности за нивна позитивна промена, ги препорачуваме следниве корективни мерки:

- континуирано иновирање на предметните програми, согласно потребите со новите научни сознанија во сите научни области што се опфатени со акредитираните студиски програми, при што посебно треба да се имаат во предвид имплементацијата на идентификуваните и антиципираните потреби на стопанството и општеството во целина за определени видови знаења;
- воспоставување организирана и континуирана соработка со стопанството, државните и локалните органи на власта, научните, образовните и културните институции, невладиниот сектор, странските амбасади и со сите останати општествени институции во Република Македонија и надвор од Република Македонија;
- перманентно квалитативно подобрување на постојниот наставнички и соработнички кадар и кадровско доекипирање на Универзитетот со наставници и соработници што досега имаат постигнато одлични резултати, посебно соодветно на потребите на факултетите во состав на ФОН Универзитетот;
- осовременување на наставно-образовниот процес, преку набавка на нови техники и технологии за изведување на настава, како и подобрување на квалитетот и ефикасноста во студирањето на студентите, што ќе овозможи зголемување на перформансите на ФОН Универзитетот и неговиот рејтинг;
- поголема и поактивна улога на студентите во целокупниот наставно-образовен процес и учество во работата на органите и телата на ФОН Универзитетот, преку зголемена одговорност и редовност на студентите во следењето на наставата, што подразбираат активна и креативна улога на студентот;
- подобро организирање, проширување и интензивирање на научно-истражувачките активности на Универзитетот и соработката со стопанството и сите релевантни државни и општествени институции; и
- проширување и интензивирање на надворешната соработка на Универзитетот, преку воспоставување потесни врски на Универзитетот со високообразовните институции со коишто има склучено договори за соработка.

30.11.2018
Скопје

Ректор
ФОН Универзитет Скопје
Проф. Д-р Нано Ружин
